Doğma, canım-varlığım qədər sevdiyim Azərbaycanım mənim qibləgahımdır

ŞƏRQ qapısı

Qəzet 1921-ci ildən çıxır

Təsisçi: *Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti*

Sayı: 242 (23.404)

22 dekabr 2019-cu il, bazar

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin onbirinci sessiyası keçirilmişdir

Dekabrın 21-də beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin onbirinci sessiyası keçirilmişdir.

Sessiyanın müzakirəsinə aşağıdakı məsələlər verilmişdir:

1. 2019-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları
2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinin təsdiq edilməsi
3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsinin təsdiq edilməsi
4. İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsinin təsdiq edilməsi
5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkilinin (Ombudsmanın) hesabatı
6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının qanunlarında dəyişikliklər edilməsi

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbov 2019-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının yekunları haqqında məruzə etmişdir. **(Ali Məclis Sədrinin məruzəsi qəzetin bugünkü nömrəsində dərc olunur)**

Məruzədən sonra Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin birinci müavini Elşad Əliyev, Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat naziri Tapdıq Əliyev və Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Vaqif Rəsulov çıxış etmişlər.

Gündəlikdə duran ikinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin müavini – maliyyə naziri Səbuhi Məmmədov çıxış etmiş, "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanunu səsə qoyularaq qəbul olunmuşdur.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun sədri Əli Quliyev Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi barədə çıxış etmiş, sessiyada "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu qəbul olunmuşdur.

Sessiyanın gündəliyində duran dördüncü məsələnin müzakirəsi zamanı qeyd olunmuşdur ki, "İşsizlikdən sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən işsizliyin yaranması hallarının qarşısının alınması, iş yeri ixtisar olunmuş şəxslərin əməkhaqlarının kompensasiya olunmasının təmin edilməsi və məşğulluğun artırılması məqsədilə işsizlikdən sığorta fondunun vəsaitləri hər il üçün qanunla təsdiq olunur. Müzakirə olunan məsələ ilə əlaqədar qanun layihəsi oxunmuş və "İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu təsdiq edilmişdir.

Gündəlikdə duran beşinci məsələ ilə bağlı Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Ülkər Bayramovanın hesabatı dinlənilmiş və qərar qəbul edilmişdir.

Sessiyada altıncı məsələnin müzakirəsi zamanı diqqətə çatdırılmışdır ki, "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Daxili Nizamnaməsi"ndə dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Daxili Nizamnaməsində müvafiq dəyişikliklər edilməsi ilə bağlı Qanun layihəsi hazırlanmışdır. Həmçinin "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilmiş dəyişikliklərə əsasən publik hüquqi şəxslərə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq səlahiyyəti verilmiş və Qanunun mətnində əsasən texniki xarakter daşıyan dəqiqləşmələr aparılmışdır. Müvafiq olaraq "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi haqqında Qanun layihəsi hazırlanmışdır.

Hər iki məsələ ilə əlaqədar qanun layihələri oxunmuş, "Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Daxili Nizamnaməsi"ndə dəyişikliklər edilməsi barədə" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu və "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir.

Ali Məclisin Sədri 2019-cu ildə muxtar respublikanın inkişafında, sabitliyin və sərhədlərin qorunmasında əməyi olanların hamısına təşəkkürünü bildirmiş, Ali Məclisin deputatlarını, Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan Muxtar Respublikası ərazisindəki ordu, birləşmə və hissələrinin şəxsi heyətlərini və onların ailələrini, şəhid ailələrini və müharibə veteranlarını, sessiya iştirakçılarını, muxtar respublika əhalisini qarşıdan gələn əlamətdar bayramlar – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə təbrik etmiş, 2020-ci ildə uğurlar arzulamışdır.

Bununla da beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin onbirinci sessiyası öz işini başa çatdırmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Beşinci çağırış Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin onbirinci sessiyasında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talıbovun

MƏRUZƏSİ

Hörmətli deputatlar və sessiya iştirakçıları!

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin siyasi xəttinin ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinin nəticəsidir ki, Azərbaycanda və onun Naxçıvan Muxtar Respublikasında sabitlik, inkişaf və yüksək rifah vardır. Sosial-iqtisadi islahatların əhatə dairəsinin genişlənməsi bütün sahələrdə inkişafı təmin etmişdir.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin 2019-cu ildə imzaladığı müvafiq Fərman və Sərəncamlara əsasən muxtar respublikanın rayonlarında su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin yaradılması və yenidən qurulması, Ordubad Su Elektrik Stansiyasının tikintisi, çoxmənzilli binaların dam örtüklərinin təmiri və lift təsərrüfatının maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi, Şərur Sənaye Məhəlləsinin yaradılması, əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsi və əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılması üçün subartezian quyularının layihələndirilməsi, əkin sahələrində müasir suvarma sistemlərinin quraşdırılması, Culfa-Ordubad avtomobil yolunun yenidən qurulması, Süni Mayalanma Mərkəzinin yaradılması, əlil və şəhid ailələrinin mənzillə təminatının davam etdirilməsi məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikasına, ümumilikdə, 77 milyon manatdan artıq vəsaitin ayrılması muxtar respublikanın inkişaf dinamikasına daha bir töhfə kimi mühüm əhəmiyyətə malik olmuşdur.

2019-cu ildə muxtar respublikada ərzaq, enerji və müdafiə təhlükəsizliyinin təmin olunması sahəsində görülən işlər davam etdirilmiş, makroiqtisadi göstəricilər artmışdır. Başa çatmaqda olan il muxtar respublikanın sosial-iqtisadi və ictimai-mədəni həyatında əlamətdar hadisələrlə yadda qalmış, Naxçıvan Muxtar Respublikasının yaranmasının 95 illik yubileyi qeyd olunmuş, bütün parametrlər üzrə iqtisadi sabitliyə və davamlı inkişafa nail olunmuşdur.

Mövcud potensialdan istifadə edilməklə yeni istehsal müəssisələrinin işə salınması iqtisadiyyatın çoxşaxəli inkişafına, məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsinə, sosial layihələrin uğurla həyata keçirilməsinə şərait yaratmışdır. 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 2019-cu ilin ötən dövründə ümumi daxili məhsulun həcmi 1,5 faiz artaraq 2 milyard 839 milyon manatdan çox olmuşdur. Onun bir nəfərə düşən həcmi 6202 manat təşkil etmişdir ki, bu da 2018-ci ilin müvafiq dövründəki göstəricidən 1,6 faiz çoxdur. Ümumi daxili məhsulun 58 faizdən çoxu istehsalın payına düşmüşdür.

Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən ardıcıl tədbirlər muxtar respublikanın istehsal sahələrinin genişlənməsinə və iqtisadiyyatın çoxsahəli inkişafına səbəb olmuşdur. Cari ilin ötən dövründə sahibkarlara 24 milyon 546 min manat kredit verilmiş, 72 yeni istehsal və xidmət sahəsi fəaliyyətə başlamış, 37 hüquqi və 3459 fiziki şəxs dövlət qeydiyyatına alınmışdır. Sahibkarlığın hazırkı inkişaf səviyyəsinin nəticəsidir ki, bu gün muxtar respublikada 383 növdə məhsul istehsal olunur, 350 növdə məhsula olan tələbat isə tamamilə yerli istehsal hesabına ödənilir.

Muxtar respublikada təbii xammal ehtiyatlarının böyük potensiala malik olması emal müəssisələrinin fəaliyyətinin genişləndirilməsinə və sənayenin inkişafına da əhəmiyyətli təsir göstərmiş, istehsal edilən sənaye məhsulunun həcmi artaraq 1 milyard 15 milyon manata yaxın olmuşdur.

Ardı 2-ci səhifədə

Kənd təsərrüfatının dinamik inkişafı ərzaq təhlükəsizliyini təmin etməklə yanaşı, aqrar sənaye müəssisələrinin xammalla təmin olunmasında da mühüm rol oynayır. Məhsul istehsalçılarına güzəştli kreditlərin verilməsi, texnika və gübrə ilə təchizatın yaxşılaşdırılması, suvarma sistemlərinin yenilənməsi, hazır məhsulun satışı və saxlanılması üçün əlverişli şəraitin təmin edilməsi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsal həcmini artırmış, 2019-cu ilin məhsulu üçün muxtar respublikada 62 min 970 hektar sahədə əkin aparılmışdır. Strateji əhəmiyyəti nəzərə alınaraq əkilmiş sahələrin 33 min 308 hektarında taxıl səpini aparılmış, 102 min 984 ton məhsul yığılmışdır.

Tələbata uyğun olaraq kartofçuluğun da inkişafında müsbət dinamika saxlanılmış, tütünçülüyün dirçəldilməsi üçün tədbirlər görülmüş, muxtar respublika üzrə 3228 hektar sahədə kartof, Şərur, Babək və Kəngərli rayonlarında, ümumilikdə, 50,5 hektar sahədə tütün əkini aparılmışdır ki, bu da bir il əvvəlki müvafiq göstəricilərlə müqayisədə çoxdur.

Muxtar respublikanın təbii coğrafi şəraiti meyvəçiliyin və tərəvəzçiliyin inkişafı üçün geniş imkanlar yaradır. 2019-cu ildə 6 min 246 hektar sahədə tərəvəz, 2 min 778 hektar sahədə bostan əkinləri həyata keçirilmiş, yeni meyvə bağlarının salınması davam etdirilmişdir.

Aqrar sahənin inkişafını şərtləndirən ən başlıca amillərdən biri də müasir kənd təsərrüfatı texnikası və texnoloji avadanlıqlarının muxtar respublikaya alınıb gətirilməsidir. Bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərin nəticəsidir ki, 2019-cu ilin ötən dövründə "Naxçıvan Aqrolizinq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin xətti ilə 319 müxtəlif adda kənd təsərrüfatı texnikası və texnoloji avadanlıq, 2020-ci ildə əkinlərə verilməsi üçün 6 min ton karbamit gübrəsi alınmış, məhsul istehsalçılarına il ərzində 7 min 174 ton mineral gübrə verilmişdir.

Kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahələrinin əkin dövriyyəsinə daxil edilməsində mütərəqqi suvarma sistemlərinin qurulması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. 2019-cu ildə də bu tədbirlər davam etdirilmiş, 520 hektar torpaq sahəsində qapalı suvarma şəbəkəsi qurulmuşdur.

Əhalinin ərzaq məhsulları ilə təminatında heyvandarlığın xüsusi çəkiyə malik olmasını nəzərə alaraq bu sahənin inkişafı da diqqətdə saxlanılmışdır. Heyvandarlığın inkişafı ilə əlaqədar cari ilin ötən dövründə fermerlərə 9 milyon 468 min manatdan çox kredit verilmişdir. Mal-qaranın cins tərkibini yaxşılaşdırmaqla məhsuldarlığın yüksəldilməsi üçün əsaslı tədbirlər həyata keçirilmiş, Babək rayonunda Süni Mayalanma Mərkəzinin tikintisi davam etdirilmişdir.

Kənd təsərrüfatının inkişafında arıçılıq da mühüm əhəmiyyətə malikdir. "2017-2022-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında arıçılığın inkişafı üzrə Dövlət Proqramı"nın icrası cari ildə də davam etdirilmiş, ötən dövr ərzində arıçılıqla məşğul olanlara 601 min manat kredit verilmişdir. Muxtar respublikada "Arıçılıq məhsulları – bal" festivalının ardıcıl olaraq keçirilməsi bu sahəyə marağın artmasına və istehsal olunan məhsulların satışına müsbət təsir göstərmişdir. Artıq ikinci ildir ki, arıçılıqla məşğul olan hüquqi və fiziki şəxslərə saxladıqları hər arı ailəsinə görə subsidiyaların verilməsi bu sahəyə marağı artırmış, 2019-cu ilin sonuna muxtar respublikada arı ailələrinin sayı 99 min 798-ə çatdırılmışdır.

Aqrar sektorun inkişafında ailə təsərrüfatlarının xüsusi rolu nəzərə alınaraq 2019-cu il muxtar respublikada "Ailə təsərrüfatları ili" elan edilmiş və Tədbirlər Planı təsdiq olunmuşdur. Ötən dövrdə bu istiqamətdə bir sıra tədbirlər həyata keçirilmiş, muxtar respublikada fəaliyyət göstərən ailə təsərrüfatlarının birgə koordinasiyasını təmin etmək məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ailə təsərrüfatları İctimai Birliyi yaradılmış, 87 ailə təsərrüfatına 820 min manata yaxın güzəştli kredit verilmiş, ailə təsərrüfatları tərəfindən istehsal olunmuş məhsulların satışına dəstək göstərilməsi məqsədilə "Ailə təsərrüfatı məhsulları" festivalı keçirilmişdir.

Görülən tədbirlər kənd təsərrüfatının inkişafına öz təsirini göstərmiş, muxtar respublikada 507 milyon 641 min manatdan artıq kənd təsərrüfatı məhsulları istehsal olunmuşdur ki, bu da 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 4,5 faiz çoxdur.

Son illər ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində görülən işlər muxtar respublika ərazisində əlverişli ekoloji şəraitin qorunub saxlanılmasına zəmin yaratmışdır. Xüsusilə yaşıllıq sahələrinin ilbəil genişləndirilməsi yeni meyvə bağlarının salınması və ailə təsərrüfatlarında bağçılığa marağın artırılması muxtar respublikada tingçilik təsərrüfatlarının inkişafını zərurətə çevirmişdir. Müxtəlif meyvə və həmişəyaşıl tinglərə, gül və bəzək kollarına olan tələbatın yerli istehsal hesabına ödənilməsi məqsədilə Yaşıllaşdırma xidməti üçün yeni kompleks tikilmiş və "İqlim otağı" fəaliyyətə başlamışdır. Bu il 583 hektar sahədə meşəsalma və meşəbərpa işləri aparılmış, 323 mindən çox ağac və gül kolu əkilmişdir.

Ekoloji tədbirlərin davamı olaraq Naxçıvan Muxtar Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində Sədərək Rayon Su Monitorinq Laboratoriyası yaradılmışdır.

Əsas kapitala investisiya qoyuluşlarının həcmi tikinti-quruculuq işlərinin genişlənməsinə, kəndlə şəhər arasındakı fərqin ortadan qaldırılmasına, rayonların tarazlı inkişafına mühüm təsir göstərir.

Şəhər və rayon mərkəzlərində, kəndlərdə istifadəyə verilən sosial obyektlər, tikilən inzibati binalar, yaradılan istehsal sahələri insanların məskunlaşmasını, rahatlığını təmin etmiş, Ordubad Rayon İcra Hakimiyyətinin inzibati binası yenidən qurulmuş, Şahbuz Rayon Dövlət Arxivi və Kəngərli Rayon Dövlət Sığorta Agentliyi üçün müasir iş şəraiti yaradılmış, 10 kənd və 11 xidmət mərkəzi, Kəngərli, Sədərək və Babək rayonlarının hər birində bir yaşayış binası tikilərək istifadəyə verilmişdir. Naxçıvan şəhərində iki yaşayış binasının və "Gənclər şəhərciyi" yaşayış kompleksinin, Şərur, Ordubad və Şahbuz rayonlarının hər birində bir yaşayış binasının, Sədərək gömrük-keçid məntəqəsi üçün müasir kompleksin tikintisi davam etdirilmişdir.

Muxtar respublikada əhalinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması aparılan quruculuq işlərinin əsasını təşkil edir. Cari ilin ötən dövründə Babək, Ordubad, Kəngərli və Sədərək rayon mərkəzlərində və ətraf kəndlərdə içməli su təchizatı və kanalizasiya sistemlərinin, Şərur rayonunda sutəmizləyici qurğunun tikintisi, Cəlilkənddə içməli su şəbəkəsinin çəkilişi davam etdirilmiş, Şərur rayonunun Zeyvə və Düdəngə kəndlərində içməli su şəbəkəsinin çəkilişi başa çatdırılmışdır.

Blokada şəraitində olmasına baxmayaraq, muxtar respublikada bütün nəqliyyat sahələrində infrastrukturun yenilənməsi tədbirləri davam etdirilir. Quruculuq işləri aparılan hər bir yaşayış məntəqəsində abad və rahat yollar salınır. Bu ilin ötən dövründə muxtar respublikada 93,9 kilometr uzunluğunda yeni asfalt yol salınmış, 3 körpünün tikintisi, 3 körpünün isə əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır.

Cari dövrdə Şahbuz şəhərində aviakassa binası tikilərək istifadəyə verilmiş, Naxçıvan Beynəlxalq Hava Limanında yeni uçuş-enmə zolağının qurulması davam etdirilmişdir. Həmçinin Beynəlxalq Mülki Aviasiya Təşkilatının qəbul etdiyi qərara əsasən avqust ayının 15-dən etibarən Naxçıvan Muxtar Respublikasının Türkiyə üzərindən birbaşa hava dəhlizi açılmışdır. Dəmir yolu təsərrüfatında da infrastruktur tədbirləri davam etdirilmiş, Naxçıvan stansiyasında polis şöbəsi üçün inzibati binanın və Culfa stansiyasında İstismar Vaqon Deposunun təmiri sexinin tikintisi, inzibati binasının yenidən qurulması davam etdirilmiş, yeni manevr teplovozu muxtar respublikaya gətirilmişdir.

Əhaliyə göstərilən nəqliyyat xidmətlərinin səviyyəsini yüksəltmək məqsədilə cari ilin yanvar ayından Naxçıvan-Bakı-Naxçıvan avtobus marşrutunda gecə reysləri fəaliyyətə başlamış, sərnişin avtobuslarına tətbiq olunan gömrük nəzarəti sadələşdirilmiş və nəticədə, sərnişinlərin mənzil başına daha tez və rahat şəkildə çatması təmin edilmişdir.

Muxtar respublikada rabitə və yeni texnologiyaların tətbiqi sahəsində həyata keçirilən tədbirlər diqqətdə saxlanılmış, 2019-cu ilin ötən dövründə Culfa rayonunda 28 yeni nəsil telefon stansiyasının quraşdırılması davam etdirilmiş, yaşayış məntəqələrində 8 yeni nəsil avtomat telefon stansiyası istifadəyə verilmiş, muxtar respublika ərazisində, ümumilikdə, 97 min metr fiber-optik, 143 min metrə yaxın rabitə xətləri çəkilmişdir. Ötən dövr ərzində muxtar respublikanın tikinti-quraşdırma işləri həyata keçirilən yaşayış məntəqələrində 6 yeni poçt bölməsi yaradılmış, 3 poçt bölməsi isə yeni bina ilə təmin olunmuşdur.

Son illər muxtar respublikada qazanılmış ən yüksək nailiyyətlərdən biri də enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsidir. Bu sahənin inkişaf etdirilməsi istiqamətində aparılan tədbirlər cari ildə də davam etdirilmiş, Kəngərli rayonunun Qabıllı kəndində 2 meqavat gücündə Günəş Elektrik Stansiyası, Babək Rayon Elektrik Şəbəkəsinin inzibati binası və yarımstansiyası istifadəyə verilmiş, Ordubad rayonunda Ordubad Su Elektrik Stansiyasının, Şərur rayonunda yarımstansiyanın, Kəngərli rayonunun Qabıllı kəndində 3 meqavat gücündə Günəş Elektrik Stansiyasının tikintisi davam etdirilmişdir. Hazırda tikintisi davam edən 36 meqavat gücündə Ordubad Su Elektrik Stansiyası fəaliyyətə başladıqdan sonra muxtar respublika özünü 100 faiz alternativ və bərpaolunan enerji ilə təmin edəcəkdir.

Naxçıvan Neft və Qaz Məhsulları Təminatı Müəssisəsinin Maye-Qaz Anbarı və Qazdoldurma Stansiyasının tikintisi başa çatdırılmış, Şərur rayonunda maye qaz doldurma, Culfa şəhərində yanacaqdoldurma stansiyalarının tikintisi davam etdirilmişdir.

Görülən işlər əhalinin məşğulluq səviyyəsini artırmış, cari ilin ötən dövründə muxtar respublika üzrə 3250 yeni iş yeri açılmışdır.

Muxtar respublikanın iqtisadi inkişafında əsas prioritetlərdən biri də xarici ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi, ixrac potensialının gücləndirilməsidir. Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı həyata keçirilən sistemli tədbirlər, xüsusilə ixracın stimullaşdırılması, istehsal olunan məhsulların ixrac imkanlarının artmasına və xarici bazarlarda tanınmasına şərait yaratmışdır. 2019-cu ilin ötən dövründə muxtar respublikanın xarici ticarət dövriyyəsi 494 milyon 574 min ABŞ dolları təşkil etmişdir. Ticarət əməliyyatlarının 86,0 faizi, yaxud 425 milyon 539 min ABŞ dolları ixracın payına düşmüş, müsbət saldo yaranmışdır.

2019-cu ildə muxtar respublikanın maliyyə sektorunda da tədbirlər diqqətdə saxlanmış, dövriyyədə olan nağd pul kütləsinin azaldılması, nağdsız əməliyyatların həcminin artırılması, elektron ödəniş sistemlərinin geniş tətbiqi üçün tədbirlər görülmüşdür. 2019-cu il dekabr ayının əvvəlinə fiziki və hüquqi şəxslər üçün 84 min 509 bank hesabı açılmışdır ki, bunun da 74 min 487-si, yaxud 88 faizdən çoxu işlək hesablardır. Ticarət və xidmət müəssisələrində olan 1278 POS-terminal vasitəsilə nağdsız ödənişlərin aparılması təmin edilmişdir.

İqtisadiyyatın inkişafının əsas hərəkətverici qüvvəsi insan kapitalı və onun yaratdığı yeniliklərdir. Digər tərəfdən isə iqtisadi inkişafın nəticəsi təhsil infrastrukturunun yenilənməsində, müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqində, tədris vasitələri ilə təchizatın və məktəb binalarının istifadəyə verilməsində özünü göstərir. Bu il Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tibb fakültəsinin binasının, Naxçıvan şəhərində 1140 şagird yerlik 5 nömrəli, Şərur rayonunun Muğanlı kəndində 224 şagird yerlik tam orta məktəb binalarının yenidən qurulması, Şərur rayonunun Kərimbəyli kəndində 270, Xələc kəndində 360, Yeni Havuş və Xətai kəndləri üçün 120, Babək rayonunun Kültəpə kəndində 360, Gülşənabad kəndində 144, Ordubad rayonunun Dəstə kəndində 900, Şahbuz rayonunun Türkeş kəndində 66 şagird yerlik məktəb binalarının və Naxçıvan şəhərində 200 yerlik uşaq bağçasının tikintisi başa çatdırılmışdır.

Şərur rayonunun Muğancıq Mehrab, Ordubad rayonunun Vənənd, Kəngərli rayonunun Böyükdüz kəndlərində məktəb binalarının yenidən qurulması, eyni zamanda Vənənd kəndində uşaq musiqi məktəbinin tikintisi davam etdirilmişdir.

Təhsilin inkişafı sahəsində görülən işlər nəticəsiz qalmamış, 2019-cu ilin qəbul imtahanlarında iştirak edən abituriyentlərdən 1720-si ali, 244-ü orta ixtisas məktəblərinin tələbəsi adını qazanmışdır. Ali məktəblərə qəbul olanlardan 1192-si ixtisas seçimi zamanı muxtar respublikanın ali təhsil müəssisələrinə üstünlük vermişlər. Qəbul imtahanlarının nəticələrinə əsasən 281 nəfər 500-dən yuxarı bal toplamışdır. Yüksək nəticə ilə tələbə adını qazananlardan 4-ü Prezident təqaüdünə layiq görülmüşdür.

Tibbi xidmətin müasir standartlar səviyyəsinə yüksəldilməsi və vətəndaşların sağlamlığının etibarlı təminatı bu gün qarşıda duran əsas vəzifələrdəndir. Səhiyyə xidmətlərinin səviyyəsini müasir tələblərə çatdırmaq, keyfiyyətini daha da yaxşılaşdırmaq məqsədilə artıq 2018-ci ildən muxtar respublikanın Sədərək, bu ildən isə Şərur, Kəngərli, Şahbuz və Ordubad rayonlarında icbari tibbi sığortanın tətbiqinə başlanmışdır. Şərur rayonunun Kərimbəyli və Muğanlı, Babək rayonunun Kültəpə, Ordubad rayonunun Dəstə kəndlərində həkim ambulatoriyalarının, Babək rayonunun Gülşənabad, Şahbuz rayonunun Türkeş, Şərur rayonunun Alışar və Yeni Havuş-Xətai kəndlərində feldşer-mama məntəqələrinin tikintisi, Şərur Rayon Uşaq Xəstəxanasının, Xələc kəndində feldşer-mama məntəqəsinin yenidən qurulması, Şərur Rayon Mərkəzi Xəstəxanasının əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır. Şərur rayonunun Məmmədsabir, Ordubad rayonunun Vənənd, Şahbuz rayonunun Ağbulaq kəndlərində həkim ambulatoriyalarının tikintisi, Kəngərli rayonunun Böyükdüz kəndində həkim ambulatoriyasının yenidən qurulması, Naxçıvan "Duzdağ" Fizioterapiya Mərkəzində inzibati binanın tikintisi davam etdirilmişdir. İnfrastruktur quruculuğu ilə yanaşı, səhiyyə müəssisələrinə 10 təcili tibbi yardım avtomobili verilmiş, Naxçıvan Diaqnostika-Müalicə Mərkəzində ən müasir angioqrafiya aparatı quraşdırılmışdır.

Muxtar respublikanın inkişafında milli və mənəvi dəyərlərimizə qayıdış xüsusi yer tutur. Bu məqsədlə yeni məscidlər tikilir, tarixi abidələr və ziyarətgahlar bərpa edilir. Bu il Ordubad rayonunun Anaqut və Dırnıs kəndləri üçün yeni məscid istifadəyə verilmiş, Ərəfsə kəndində tarixi körpünün bərpası başa çatdırılmışdır. Hazırda Naxçıvan şəhərində məscid tikintisi, Yusif Küseyir oğlu türbəsinin, Kəngərli rayonunda Şahtaxtı hamamının bərpası davam edilir.

Cari ildə Şahbuz Rayon Mədəniyyət Sarayının tikintisi, Naxçıvan şəhərində Cəmşid Naxçıvanski Muzeyinin və Turizm Departamentinin inzibati binasının yenidən qurulması başa çatdırılmış, Milli Dəyərlər Muzeyi yaradılmış, Şərur Rayon Mədəniyyət Sarayının tikintisi isə davam etdirilmişdir.

Turizmin kompleks şəkildə və davamlı inkişafını nəzərdə tutan tədbirlərin həyata keçirilməsi muxtar respublikaya gələn turistlərin sayını ildən-ilə artırmışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2018-ci il 31 yanvar tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "2018-2022-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında turizmin inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın və Ali Məclis Sədrinin "Ağbulaq Kənd Turizm-İstirahət Bölgəsinin yaradılması haqqında" 29 noyabr 2018-ci il tarixli Sərəncamının icrası görülən işlərin davamlılığının təmin edilməsinə geniş imkanlar yaratmaqdadır. Hesabat ili ərzində bu istiqamətdə bir sıra tədbirlər görülmüş, Naxçıvan şəhərində "Saat Meydanı" turistik istirahət mərkəzi istifadəyə verilmiş, Culfa rayonunda Darıdağ arsenli su müalicə kompleksinin, Naxçıvan şəhərində "Sahil Parkı"nın yaradılması davam etdirilmişdir. Turizmin inkişafı sahəsində görülən işlərin və yaradılan şəraitin nəticəsidir ki, 2019-cu ilin ötən dövründə muxtar respublikaya ölkəmizin digər bölgələrindən və xarici ölkələrdən 416 minə yaxın turist gəlmişdir. Böyük Britaniyada nəşr olunan dünyanın ən məşhur səyahət jurnalı "Vanderlast" isə Naxçıvan şəhərini səyahət edilən 50 ən təhlükəsiz və gözəl şəhərlər sırasına daxil etmişdir.

Bədən tərbiyəsi və idman gənclərin fiziki inkişafında və asudə vaxtının səmərəli təşkilində mühüm rol oynayır. Müasir idman infrastrukturu və bu sahəyə göstərilən qayğı Naxçıvanı beynəlxalq idman mərkəzinə çevirmiş, 2019-cu ildə muxtar respublikada 1 ölkə və 5 beynəlxalq səviyyəli idman tədbiri keçirilmişdir.

Ardı 3-cü səhifədə

Muxtar respublikada 2 şəhid ailəsinə, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda sağlamlığını itirmiş 9 nəfərə, Çernobıl Atom Elektrik Stansiyasında baş vermiş qəzanın aradan qaldırılmasında sağlamlığını itirmiş 3 nəfərə və hərbi xidmət vəzifəsini yerinə yetirərkən sağlamlığını itirmiş 3 nəfərə, ümumilikdə, 17 ailəyə yeni fərdi ev və mənzillər verilmişdir. Bununla yanaşı, 1941-1945-ci illər müharibəsində sağlamlığını itirmiş 2 nəfər, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda sağlamlığını itirmiş 22 nəfər, hərbi xidmət vəzifələrinin icrası zamanı sağlamlığını itirmiş 9 nəfər və Çernobıl Atom Elektrik Stansiyasında baş vermiş qəzanın aradan qaldırılmasında sağlamlığını itirmiş 2 nəfər, ümumilikdə, 35 nəfər minik avtomobilləri ilə təmin edilmişdir.

2019-cu ildə Naxçıvan Muxtar Respublikasında ordu quruculuğu sahəsində görülən işlər davam etdirilmiş, muxtar respublikanın müdafiə potensialı daha da möhkəmləndirilmişdir. Muxtar respublikadakı ordu, birləşmə və hissələrdə yeni xidmət və yaşayış kompleksləri istifadəyə verilmişdir.

Kəngərli rayonundakı hərbi hissədə zabit-gizir ailələri üçün 44 mənzilli yeni yaşayış binası və park, "Naxçıvan" Əlahiddə Sərhəd Diviziyasının 15-ci Sərhəd zastavası üçün yeni xidmət və yaşayış kompleksi istifadəyə verilmiş, Şərur rayonunda Daxili Qoşunların hərbi hissəsində infrastruktur obyektlərinin və 3 saylı Sərhəd zastavasının tikintisi davam etdirilir.

Daxili işlər orqanlarının ixtisaslı kadrlarla komplektləşdirilməsini təmin etmək məqsədilə Naxçıvan Muxtar Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin Orta İxtisas Polis Məktəbi yaradılmış, məktəb üçün müasir kompleks istifadəyə verilmişdir.

Əhali arasında hüquq maarifi və profilaktik tədbirlərin gücləndirilməsinin nəticəsidir ki, cinayətkarlıq üzrə göstəricilərin aşağı səviyyədə olması qorunub saxlanılmışdır.

Sosial-iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurlar, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin edilməsi muxtar respublikada məskunlaşmanın və əhali rifahının yaxşılaşmasına öz təsirini göstərmiş, muxtar respublika əhalisinin sayı artaraq 460 min nəfərə yaxın olmuşdur.

2019-cu ildə muxtar respublikanın kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyətinin təşkili sahəsində mühüm işlər görülmüş, teleradio və qəzetlərin maddi-texniki bazalarının gücləndirilməsi diqqətdə saxlanılmışdır. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu yaradılmış, Naxçıvan Dövlət Televiziyasında yeni studiya qurulmuş, müasir çəkiliş və yayım avadanlıqları alınmışdır.

Azərbaycanın Naxçıvan Muxtar Respublikasının xarici ölkələrlə əlaqələri də genişlənmişdir. 2019-cu ildə müxtəlif səviyyəli 44 xarici nümayəndə heyəti Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfər etmişdir.

Bundan başqa, muxtar respublikanın nümayəndə heyətləri 46 dəfə xarici səfərlərdə olmuş, müxtəlif elmi, mədəni, iqtisadi, səhiyyə, idman və digər tədbirlərdə iştirak etmişlər.

2019-cu ildə muxtar respublikanın sosial-iqtisadi inkişafında və qazanılan nailiyyətlərdə xidməti olanların əməyi dövlətimiz tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. Ölkə Prezidentinin sərəncamları ilə muxtar respublika sakinlərindən 132-si müxtəlif orden, medal və fəxri adlarla təltif olunmuş, 11 nəfər Prezident mükafatına layiq görülmüş, 2 nəfərə ali hərbi və 1 nəfərə ali xüsusi rütbə verilmişdir. Həmçinin 22 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının fəxri adları, 14 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının nişanları ilə təltif edilmiş, 1 nəfər Naxçıvan Muxtar Respublikasının mükafatına, 3 gənc isə xüsusi aylıq təqaüdə layiq görülmüşdür.

Hörmətli sessiya iştirakçıları!

Əldə olunan nəticələr onu deməyə əsas verir ki, 2020-ci ildə də Naxçıvan Muxtar Respublikasında inkişaf davamlı xarakter alacaq, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi xəttinə sədaqət muxtar respublikada uğurlu nəticələrin qazanılmasına imkan verəcəkdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin də dediyi kimi: ***"Şadam ki, Naxçıvanda bütün istiqamətlər üzrə işlər yaxşı gedir. Əminəm ki, bu dinamika gələn il də təmin ediləcək. Əminəm ki, muxtar respublika əhalisinin sosial rifahının yaxşılaşdırılması, respublika qarşısında duran bütün vəzifələrin icrası üçün bütün qüvvələr səfərbər ediləcək və 2020-ci il də Naxçıvan üçün uğurlu olacaqdır".***

Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında Naxçıvan Muxtar Respublikasının QANUNU

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 2-ci bəndini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır:**

Maddə 1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri 113 200 000,0 manat, xərcləri 482 090 000,0 manat, gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün ayrılan dotasiya 368 890 000,0 manat (o cümlədən mərkəzləşdirilmiş gəlirləri 74 296 800,0 manat, yerli gəlirləri 38 903 200,0 manat, mərkəzləşdirilmiş xərcləri 440 636 900,0 manat, yerli xərcləri 41 453 100,0 manat) məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri mədaxil mənbələri üzrə aşağıdakı məbləğlərdə nəzərdə tutulsun:

Sıra №-si	Gəlirlərin mənbələri	Məbləğ (manatla)
2.1.	Fiziki şəxslərin gəlir vergisi	25 800 000,0
2.2.	Hüquqi şəxslərin mənfəət (gəlir) vergisi	2 400 000,0
2.3.	Hüquqi şəxslərin torpaq vergisi	200 000,0
2.4.	Hüquqi şəxslərin əmlak vergisi	900 000,0
2.5.	Əlavə dəyər vergisi	53 700 000,0
2.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə əlavə dəyər vergisi	18 050 000,0
2.6.	Sadələşdirilmiş vergi	4 190 000,0
2.7.	Aksizlər	12 410 000,0
2.7.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisinə malların idxalına görə aksizlər	610 000,0
2.8.	Yol vergisi	200 000,0
2.8.1.	Xarici dövlətlərin avtonəqliyyat vasitələri sahibləri tərəfindən ödənilən yol vergisi	200 000,0
2.9.	Mədən vergisi	200 000,0
2.10.	Gömrük rüsumları	5 620 000,0
2.11.	Dövlət mülkiyyətində olan torpaqların icarəyə verilməsindən daxilolmalar	120 000,0
2.12.	Dövlət rüsumu	4 300 000,0
2.13.	Büdcə təşkilatlarının ödənişli xidmətlərindən daxilolmalar	2 900 000,0
2.14.	Sair daxilolmalar	260 000,0

Maddə 3. Müəyyən edilsin ki, "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu dövlət büdcəsinin aşağıdakı mədaxil mənbələri hesabına formalaşır:

3.1.	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	1 200 000,0
3.1.1.	Yol vergisi	200 000,0
3.1.2.	Mülkiyyətində və ya istifadəsində olan avtonəqliyyat vasitələri ilə sərnişin və yük daşımalarını həyata keçirən şəxslər tərəfindən ödənilən sadələşdirilmiş vergi	150 000,0
3.1.3.	İdxal olunan minik avtomobillərinə tətbiq edilən aksizlər	80 000,0
3.1.4.	İdxal olunan avtonəqliyyat vasitələrinə tətbiq edilən gömrük rüsumu	120 000,0
3.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində beynəlxalq avtomobil daşımalarını tənzimləyən icazənin verilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	200 000,0
3.1.6.	Nəqliyyat vasitələrinin, o cümlədən motonəqliyyat vasitələrinin, qoşquların və yarımqoşquların texniki baxışdan keçirilməsi üçün tutulan dövlət rüsumu	450 000,0

Maddə 4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinə vergi daxilolmaları müəyyən olunmuş vergi dərəcələrinə uyğun olaraq hesablanır.

Maddə 5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində aşağıdakı məqsədlərə yönəldilir:

Sıra №-si	Xərclərin istiqamətləri	Məbləğ (manatla)
5.1.	Ümumi dövlət xidmətləri	56 674 842,0
5.1.1.	qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyəti	47 552 984,0
5.1.2.	elm	8 210 998,0
5.1.3.	seçkilərin keçirilməsi və statistika tədbirləri	910 860,0
5.2.	Müdafiə və milli təhlükəsizlik	12 256 919,0
5.2.1.	müdafiə qüvvələri	3 532 912,0
5.2.2.	milli təhlükəsizlik	8 724 007,0
5.3.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq	74 089 644,0
5.3.1.	məhkəmə hakimiyyəti	7 112 260,0
5.3.2.	hüquq-mühafizə	61 470 393,0
5.3.3.	prokurorluq	4 965 344,0
5.3.4.	hüquqi yardım	311 362,0
5.3.5.	məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq sahəsinə aid edilən digər fəaliyyətlər	230 285,0
5.4.	Təhsil	144 355 083,0
5.4.1.	məktəbəqədər təhsil	10 584 951,0
5.4.2.	ümumi təhsil	97 397 886,0
5.4.3.	peşə təhsili	1 583 355,0
5.4.4.	orta ixtisas təhsili	4 202 756,0
5.4.5.	təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər	30 586 135,0
5.5.	Səhiyyə	13 070 880,0
5.5.1.	xəstəxanalar	6 252 012,0
5.5.2.	səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər	6 818 868,0
5.6.	Sosial müdafiə və sosial təminat	36 680 127,0
5.6.1.	sosial müdafiə	5 300 877,0
5.6.2.	sosial təminat	1 897 960,0
5.6.3.	sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər	29 481 290,0
5.7.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət	23 362 406,0
5.7.1.	mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət	15 794 888,0
5.7.2.	televiziya, radio və nəşriyyat	4 664 581,0
5.7.3.	bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti	501 288,0
5.7.4.	yaradıcı ittifaq, cəmiyyət və dini tədbirlər	393 007,0
5.7.5.	mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər müəssisə və tədbirlər	2 008 642,0
5.8.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı	19 383 958,0
5.8.1.	mənzil	605 000,0
5.8.2.	kommunal təsərrüfatı	16 274 999,0
5.8.3.	mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	2 503 959,0
5.9.	Kənd təsərrüfatı	49 446 299,0
5.9.1.	kənd təsərrüfatı tədbirləri	19 191 061,0
5.9.2.	baytarlıq	3 843 361,0
5.9.3.	meliorasiya	25 180 377,0
5.9.4.	kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər	1 231 500,0
5.10.	Ətraf mühitin mühafizəsi	14 630 746,0
5.10.1.	bioloji zənginliyin qorunması	851 459,0
5.10.2.	torpaq və yerquruluşu	700 000,0
5.10.3.	hidrometeorologiya tədbirləri	1 365 679,0
5.10.4.	meşə təsərrüfatı	1 010 684,0
5.10.5.	balıqçılıq və ovçuluq	43 555,0
5.10.6.	ərazilərin təmizlənməsi, çirkab suların yığılması və təmizlənməsi	10 598 179,0
5.10.7.	ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər	61 190,0
5.11.	İqtisadi fəaliyyət	32 745 000,0
5.11.1.	nəqliyyat və rabitə	13 000 000,0
5.11.2.	tikinti və şəhərsalma	18 500 000,0
5.11.2.1.	dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	18 500 000,0
5.11.3.	geodeziya və faydalı qazıntılar	460 000,0
5.11.4.	iqtisadi fəaliyyət ilə bağlı digər xidmətlər	785 000,0
5.12.	Əsas bölmələrə aid edilməyən xərclər	5 394 096,0
5.12.1.	ehtiyat fondları	2 000 000,0
5.12.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ehtiyat Fondu	2 000 000,0
5.12.2.	məqsədli büdcə fondları	1 200 000,0
5.12.2.1.	"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu	1 200 000,0
5.12.3.	əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət	2 194 096,0
5.12.3.1.	fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması ilə bağlı xərclər	1 000 000,0
5.12.3.2.	digər tədbirlər üzrə xərclər	1 194 096,0

Maddə 6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsinin xərcləri funksional və iqtisadi təsnifatın paraqrafları səviyyəsində təsdiq edilsin.

Maddə 7. Naxçıvan Muxtar Respublikasının şəhər və rayonları üzrə gəlirlər 39 053 200,0 manat, o cümlədən "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ 150 000,0 manat, yerli xərclər 41 453 100,0 manat olmaqla, yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılan vəsait 2 549 900,0 manat məbləğində təsdiq edilsin.

(manatla)

	Şəhər və rayonların adı	Gəlirlər		Yerli xərclər	Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün mərkəzləşdirilmiş xərclərdən ayrılması nəzərdə tutulan vəsaitin yuxarı həddi
		Cəmi	o cümlədən "Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fonduna aid olan məbləğ		
1.	Naxçıvan şəhəri	22 946 000,0	40 000	22 906 000,0	
2.	Şərur rayonu	4 501 300,0	23 000	4 478 300,0	
3.	Babək rayonu	2 993 000,0	30 000	2 963 000,0	
4.	Ordubad rayonu	2 970 400,0	12 000	2 958 400,0	
5.	Culfa rayonu	2 336 300,0	20 000	2 316 300,0	
6.	Şahbuz rayonu	1 216 500,0	17 000	2 939 400,0	1 739 900,0
7.	Kəngərli rayonu	1 702 300,0	7 000	1 695 300,0	
8.	Sədərək rayonu	387 400,0	1 000	1 196 400,0	810 000,0
	Cəmi:	**39 053 200,0**	**150 000**	**41 453 100,0**	**2 549 900,0**

Maddə 8. Dövlət büdcəsinin icrası prosesində qanunvericiliklə müəyyən olunmuş müdafiə olunan xərc maddələri, ilk növbədə, digər xərc maddələri isə dövlət büdcəsinin daxilolmalarının vəziyyətindən asılı olaraq maliyyələşdirilir.

Maddə 9. Bu Qanun 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

“Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun tətbiqi barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin FƏRMANI

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-cu il 21 dekabr tarixli 27-V QN nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. “Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında” Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun 5-ci maddəsi ilə funksional təsnifatın bölmə və köməkçi bölmələri səviyyəsində ayrılan vəsaitin məbləği inzibati təsnifata uyğun olaraq dövlət büdcəsindən maliyyələşən, maliyyə yardımı alan təşkilatlar və tədbirlər üzrə aşağıdakı qaydada təsdiq edilsin:

manatla

	Xərclərin istiqaməti	Xərclərin məbləği	o cümlədən:	
			Mərkəzləşdirilmiş xərclər	Yerli xərclər
1.1.	**Ümumi dövlət xidmətləri**	**56 674 842,0**	**39 415 342,0**	**17 259 500,0**
1.1.1.	**Qanunvericilik və icra hakimiyyəti, yerli özünüidarəetmə orqanlarının fəaliyyəti**	**47 552 984,0**	**30 400 984,0**	**17 152 000,0**
1.1.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi	3 344 505,0	3 344 505,0	
1.1.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti	1 519 923,0	1 519 923,0	
1.1.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	2 719 774,0	2 719 774,0	
1.1.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	1 607 989,0	1 607 989,0	
1.1.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi	3 040 794,0	3 040 794,0	
1.1.1.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	627 258,0	627 258,0	
1.1.1.7.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	510 443,0	510 443,0	
1.1.1.8.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	460 246,0	460 246,0	
1.1.1.9.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Rabitə və Yeni Texnologiyalar Nazirliyi	765 131,0	765 131,0	
1.1.1.10.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	675 961,0	675 961,0	
1.1.1.11.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	465 391,0	465 391,0	
1.1.1.12.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	709 411,0	709 411,0	
1.1.1.13.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	891 093,0	891 093,0	
1.1.1.14.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	2 921 830,0	2 921 830,0	
1.1.1.15.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi	530 041,0	530 041,0	
1.1.1.16.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi	1 556 052,0	1 556 052,0	
1.1.1.17.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	445 698,0	445 698,0	
1.1.1.18.	Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındakı İdarəsi	787 464,0	787 464,0	
1.1.1.19.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyi	1 231 682,0	1 231 682,0	
1.1.1.20.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Agentliyi	278 037,0	278 037,0	
1.1.1.21.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Turizm Departamenti	262 398,0	262 398,0	
1.1.1.22.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Nəqliyyat Xidməti	491 777,0	491 777,0	
1.1.1.23.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Baytarlıq Xidməti	409 214,0	409 214,0	
1.1.1.24.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Auksion Mərkəzi	125 575,0	125 575,0	
1.1.1.25.	Bakı şəhərində Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daimi Nümayəndəliyi	466 188,0	466 188,0	
1.1.1.26.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Dövlət Maliyyə Nəzarəti İdarəsi	277 063,0	277 063,0	
1.1.1.27.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi yanında Qiymətli Metallara və Qiymətli Daşlara Nəzarət İdarəsi	144 400,0	144 400,0	
1.1.1.28.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti	444 019,0	444 019,0	
1.1.1.29.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	215 308,0	215 308,0	
1.1.1.30.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidməti	163 209,0	163 209,0	
1.1.1.31.	Yerli icra hakimiyyəti orqanlarının saxlanılması xərcləri	17 152 000,0		17 152 000,0
1.1.1.32.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının digər mərkəzi təşkilatlarının saxlanılması	1 777 332,0	1 777 332,0	
1.1.1.32.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman)	567 347,0	567 347,0	
1.1.1.32.2.	Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Naxçıvan Muxtar Respublikası üzrə İdarəsi	672 724,0	672 724,0	
1.1.1.32.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	351 283,0	351 283,0	
1.1.1.32.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Televiziya və Radio Şurası	185 978,0	185 978,0	
1.1.1.33.	Qanunvericilik və icra hakimiyyəti orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	535 778,0	535 778,0	
1.1.2.	**Elm**	**8 210 998,0**	**8 103 498,0**	**107 500,0**
1.1.2.1.	Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Naxçıvan Bölməsi	5 515 192,0	5 515 192,0	
1.1.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Elmin İnkişafı Fondu	346 305,0	346 305,0	
1.1.2.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	905 340,0	905 340,0	
1.1.2.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	36 181,0	36 181,0	
1.1.2.5.	Elmi-Tədqiqat Baytarlıq Mərkəzi	150 891,0	150 891,0	
1.1.2.6.	Akademik Həsən Əliyev adına “Araz” Elm-İstehsalat Birliyi	443 445,0	443 445,0	
1.1.2.7.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Arxiv İdarəsi	774 544,0	667 044,0	107 500,0
1.1.2.8.	Elm sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	39 100,0	39 100,0	
1.1.3.	**Seçkilərin keçirilməsi və statistika tədbirləri xərcləri**	**910 860,0**	**910 860,0**	
1.1.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi	128 649,0	128 649,0	
1.1.3.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası	782 211,0	782 211,0	
1.2.	**Müdafiə və milli təhlükəsizlik**	**12 256 919,0**	**12 256 919,0**	
1.2.1.	**Müdafiə qüvvələri**	**3 532 912,0**	**3 532 912,0**	
1.2.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti	3 532 912,0	3 532 912,0	
1.2.2.	**Milli təhlükəsizlik**	**8 724 007,0**	**8 724 007,0**	
1.2.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti	7 620 596,0	7 620 596,0	
1.2.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti	1 103 411,0	1 103 411,0	
1.3.	**Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq**	**74 089 644,0**	**74 089 644,0**	
1.3.1.	**Məhkəmə hakimiyyəti**	**7 112 260,0**	**7 112 260,0**	
1.3.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məhkəməsi	2 991 737,0	2 991 737,0	
1.3.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ağır Cinayətlər Məhkəməsi	686 844,0	686 844,0	
1.3.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Hərbi Məhkəməsi	646 800,0	646 800,0	
1.3.1.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İnzibati Məhkəməsi	449 072,0	449 072,0	
1.3.1.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kommersiya Məhkəməsi	354 428,0	354 428,0	
1.3.1.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi (maliyyə təminatı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən şəhər və rayon məhkəmələri)	1 983 379,0	1 983 379,0	
1.3.2.	**Hüquq-mühafizə**	**61 470 393,0**	**61 470 393,0**	
1.3.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi	29 900 742,0	29 900 742,0	
1.3.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi	2 988 645,0	2 988 645,0	
1.3.2.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi	13 858 634,0	13 858 634,0	
1.3.2.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi	4 646 952,0	4 646 952,0	
1.3.2.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti	2 396 937,0	2 396 937,0	
1.3.2.6.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidməti	7 678 483,0	7 678 483,0	
1.3.3.	**Prokurorluq**	**4 965 344,0**	**4 965 344,0**	
1.3.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğu	3 704 090,0	3 704 090,0	
1.3.3.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Hərbi Prokurorluğu	1 261 254,0	1 261 254,0	
1.3.4.	**Hüquqi yardım**	**311 362,0**	**311 362,0**	
1.3.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi (məhkəmə qərarlarının icrası, məhkəmə prosesləri ilə bağlı göstərilən hüquqi yardım və digər xidmətlər)	311 362,0	311 362,0	
1.3.5.	**Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq sahələrinə aid edilən digər fəaliyyət**	**230 285,0**	**230 285,0**	
1.3.5.1.	Məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanları üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	230 285,0	230 285,0	
1.4.	**Təhsil**	**144 355 083,0**	**123 757 883,0**	**20 597 200,0**
1.4.1.	**Məktəbəqədər təhsil**	**10 584 951,0**	**6 743 902,0**	**3 841 049,0**
1.4.2.	**Ümumi təhsil**	**97 397 886,0**	**85 709 709,0**	**11 688 177,0**
1.4.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	97 397 886,0	85 709 709,0	11 688 177,0
1.4.3.	**Peşə təhsili**	**1 583 355,0**	**1 583 355,0**	
1.4.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	1 583 355,0	1 583 355,0	
1.4.4.	**Orta ixtisas təhsili**	**4 202 756,0**	**4 202 756,0**	
1.4.4.1.	Naxçıvan Tibb Kolleci	1 081 837,0	1 081 837,0	
1.4.4.2.	Naxçıvan Musiqi Kolleci	2 376 959,0	2 376 959,0	
1.4.4.3.	Naxçıvan Dövlət Texniki Kolleci	743 960,0	743 960,0	
1.4.5.	**Təhsil sahəsində digər müəssisə və tədbirlər**	**30 586 135,0**	**25 518 161,0**	**5 067 974,0**
1.4.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	130 169,0	130 169,0	
1.4.5.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyi	14 157 858,0	13 386 521,0	771 337,0
1.4.5.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	15 218 093,0	10 921 456,0	4 296 637,0
1.4.5.4.	Təhsil sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	1 080 015,0	1 080 015,0	
1.5.	**Səhiyyə**	**13 070 880,0**	**12 884 280,0**	**186 600,0**
1.5.1.	**Xəstəxanalar**	**6 252 012,0**	**6 065 412,0**	**186 600,0**
1.5.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	6 252 012,0	6 065 412,0	186 600,0
1.5.2.	**Səhiyyə sahəsində proqramlar və digər xidmətlər**	**6 818 868,0**	**6 818 868,0**	
1.5.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	6 810 256,0	6 810 256,0	
1.5.2.2.	Səhiyyə sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	8 612,0	8 612,0	
1.6.	**Sosial müdafiə və sosial təminat**	**36 680 127,0**	**36 338 627,0**	**341 500,0**
1.6.1.	**Sosial müdafiə**	**5 300 877,0**	**5 300 877,0**	
1.6.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	5 300 877,0	5 300 877,0	

1.6.2.	**Sosial təminat**	**1 897 960,0**	**1 556 460,0**	**341 500,0**
1.6.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidməti	1 897 960,0	1 556 460,0	341 500,0
1.6.3.	**Sosial müdafiə və sosial təminat sahələri üzrə digər müəssisə və tədbirlər**	**29 481 290,0**	**29 481 290,0**	
1.6.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Sosial Təminat Xidməti	29 481 290,0	29 481 290,0	
1.7.	**Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət**	**23 362 406,0**	**22 925 206,0**	**437 200,0**
1.7.1.	**Mədəniyyət və incəsənət sahəsində fəaliyyət**	**15 794 888,0**	**15 401 040,0**	**393 848,0**
1.7.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	15 730 354,0	15 336 506,0	393 848,0
1.7.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi	37 917,0	37 917,0	
1.7.1.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Antiinhisar və İstehlak Bazarlarına Nəzarət Dövlət Agentliyi	26 617,0	26 617,0	
1.7.2.	**Televiziya, radio və nəşriyyat**	**4 664 581,0**	**4 664 581,0**	
1.7.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi	4 028 203,0	4 028 203,0	
1.7.2.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu	636 378,0	636 378,0	
1.7.3.	**Bədən tərbiyəsi və gənclər siyasəti**	**501 288,0**	**495 268,0**	**6 020,0**
1.7.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	501 288,0	495 268,0	6 020,0
1.7.3.1.1.	bədən tərbiyəsi və idmanın təşkili	373 831,0	367 811,0	6 020,0
1.7.3.1.2.	gənclər siyasəti	127 457,0	127 457,0	
1.7.4.	**Yaradıcı ittifaq, cəmiyyət və dini tədbirlər**	**393 007,0**	**393 007,0**	
1.7.4.1.	Dövlət büdcəsindən verilən maliyyə yardımları	393 007,0	393 007,0	
1.7.4.1.1.	Qeyri-dövlət təşkilatlarına verilən maliyyə yardımı	393 007,0	393 007,0	
1.7.5.	**Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər müəssisə və tədbirlər**	**2 008 642,0**	**1 971 310,0**	**37 332,0**
1.7.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Naxçıvanşünaslıq Mərkəzi	135 230,0	135 230,0	
1.7.5.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	300 960,0	300 960,0	
1.7.5.3.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi	1 339 085,0	1 301 753,0	37 332,0
1.7.5.4.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi	126 361,0	126 361,0	
1.7.5.5.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Turizm Departamenti	93 486,0	93 486,0	
1.7.5.6.	Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	13 520,0	13 520,0	
1.8.	**Mənzil və kommunal təsərrüfatı**	**19 383 958,0**	**19 383 958,0**	
1.8.1.	Mənzil	605 000,0	605 000,0	
1.8.2.	Kommunal təsərrüfatı	16 274 999,0	16 274 999,0	
1.8.3.	Mənzil və kommunal təsərrüfatı ilə bağlı digər xidmətlər	2 503 959,0	2 503 959,0	
1.9.	**Kənd təsərrüfatı**	**49 446 299,0**	**46 815 199,0**	**2 631 100,0**
1.9.1.	**Kənd təsərrüfatı tədbirləri**	**19 191 061,0**	**19 191 061,0**	
1.9.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər	18 800 000,0	18 800 000,0	
1.9.1.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikası Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Toxumçuluq və Bitkilərin Mühafizəsi İdarəsi	391 061,0	391 061,0	
1.9.2.	**Baytarlıq**	**3 843 361,0**	**1 212 261,0**	**2 631 100,0**
1.9.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Baytarlıq Xidməti	3 843 361,0	1 212 261,0	2 631 100,0
1.9.3.	**Meliorasiya**	**25 180 377,0**	**25 180 377,0**	
1.9.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Komitəsi	25 180 377,0	25 180 377,0	
1.9.4.	**Kənd təsərrüfatı üzrə digər müəssisə və tədbirlər**	**1 231 500,0**	**1 231 500,0**	
1.9.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi	300 000,0	300 000,0	
1.9.4.2.	Kənd təsərrüfatı sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	931 500,0	931 500,0	
1.10.	**Ətraf mühitin mühafizəsi**	**14 630 746,0**	**14 630 746,0**	
1.10.1.	**Bioloji zənginliyin qorunması**	**851 459,0**	**851 459,0**	
1.10.1.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	851 459,0	851 459,0	
1.10.2.	**Torpaq və yerquruluşu**	**700 000,0**	**700 000,0**	
1.10.2.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Daşınmaz Əmlak və Torpaq Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsi (yerquruluşu və torpaqların kadastrı işlərinin təşkili)	700 000,0	700 000,0	
1.10.3.	**Hidrometeorologiya tədbirləri**	**1 365 679,0**	**1 365 679,0**	
1.10.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	1 365 679,0	1 365 679,0	
1.10.4.	**Meşə təsərrüfatı**	**1 010 684,0**	**1 010 684,0**	
1.10.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	1 010 684,0	1 010 684,0	
1.10.5.	**Balıqçılıq və ovçuluq**	**43 555,0**	**43 555,0**	
1.10.5.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	43 555,0	43 555,0	
1.10.6.	**Ərazilərin təmizlənməsi, çirkab suların yığılması və təmizlənməsi**	**10 598 179,0**	**10 598 179,0**	
1.10.6.1.	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə yaşayış məntəqələrinə aid olan kommunal təyinatlı infrastrukturların bərpası, yenidən qurulması və abadlaşdırılması	10 598 179,0	10 598 179,0	
1.10.7.	**Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsinə aid edilən digər xidmətlər**	**61 190,0**	**61 190,0**	
1.10.7.1.	Ətraf mühitin mühafizəsi sahəsi üzrə dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri	61 190,0	61 190,0	
1.11.	**İqtisadi fəaliyyət**	**32 745 000,0**	**32 745 000,0**	
1.11.1.	**Nəqliyyat və rabitə**	**13 000 000,0**	**13 000 000,0**	
1.11.1.1.	Avtomobil yollarının saxlanılması, əsaslı və cari təmiri xərcləri	13 000 000,0	13 000 000,0	
1.11.2.	**Tikinti və şəhərsalma**	**18 500 000,0**	**18 500 000,0**	
1.11.2.1.	Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri)	18 500 000,0	18 500 000,0	
1.11.3.	**Geologiya və faydalı qazıntılar**	**460 000,0**	**460 000,0**	
1.11.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi	460 000,0	460 000,0	
1.11.4.	**İqtisadi fəaliyyət ilə bağlı digər xidmətlər**	**785 000,0**	**785 000,0**	
1.11.4.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi	35 000,0	35 000,0	
1.11.4.2.	"Naxçıvan İpoteka Fondu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin nizamnamə kapitalının artırılması	750 000,0	750 000,0	
1.12.	**Əsas bölmələrə aid edilməyən xidmətlər**	**5 394 096,0**	**5 394 096,0**	
1.12.1.	**Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ehtiyat Fondu**	**2 000 000,0**	**2 000 000,0**	
1.12.2.	**"Avtomobil Yolları" Məqsədli Büdcə Fondu**	**1 200 000,0**	**1 200 000,0**	
1.12.3.	**Əsas bölmələrə aid edilməyən tədbirlər üzrə digər fəaliyyət**	**2 194 096,0**	**2 194 096,0**	
1.12.3.1.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi	135 935,0	135 935,0	
1.123.1.1.	Xüsusi müdafiə olunan və digər sənədlərin çap edilməsi, dövriyyəsinə nəzarət sisteminin tətbiqi ilə bağlı tədbirlər	75 520,0	75 520,0	
1.123.1.2.	Ordenlərin və medalların hazırlanması	60 415,0	60 415,0	
1.12.3.2.	Naxçıvan Muxtar Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi (fövqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması)	1 000 000,0	1 000 000,0	
1.12.3.3.	Digər xidmətlər üzrə xərclər	1 058 161,0	1 058 161,0	

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qanunu ilə dövlət büdcəsinin gəlirləri və xərcləri üzrə təsdiq olunmuş göstəricilərin yerinə yetirilməsinə nəzarət etsin;

2.2. bu Fərmanın 1.11.1.1-ci (Avtomobil yollarının saxlanılması, əsaslı və cari təmiri xərcləri) və 1.11.2.1-ci (Dövlət əsaslı vəsait qoyuluşu (investisiya xərcləri) yarımbəndlərində nəzərdə tutulan vəsaitin obyektlər və istiqamətlər üzrə bölgüsünü həyata keçirsin və bu barədə Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədrinə məlumat versin;

2.3. bu Fərmanın 1.9.1.1-ci (Naxçıvan Muxtar Respublikasında ərzaq təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər) yarımbəndində nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və həmin bölgüdə ediləcək dəyişiklikləri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri ilə razılaşdırmaqla həyata keçirsin.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi:

3.1. 2020-ci ilin dövlət büdcəsinə vergi və dövlət rüsumları üzrə nəzərdə tutulan daxilolmaların aylıq və rüblük bölgüsünü Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

3.2. 2020-ci ilin dövlət büdcəsinə tutulması dövlət gömrük orqanlarının səlahiyyətlərinə aid edilmiş vergilər və gömrük rüsumları üzrə nəzərdə tutulan daxilolmaların aylıq və rüblük bölgüsünü Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

3.3. bu Fərmanın 1.8-ci bəndində və 1.10.6.1-ci yarımbəndində nəzərdə tutulan vəsaitin bölgüsünü və maliyyələşdirməni təmin etsin;

3.4. bu Fərmanın 1.1.1.33-cü, 1.1.2.8-ci, 1.3.5.1-ci, 1.4.5.4-cü, 1.5.2.2-ci, 1.7.5.6-cı, 1.9.4.2-ci, 1.10.7.1-ci yarımbəndlərində nəzərdə tutulan vəsaitin (dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar xərcləri) gəlir və xərclər smetasının aidiyyəti təşkilatlar üzrə təsdiqini həyata keçirsin;

3.5. bu Fərmanın 1.7.4.1.1-ci yarımbəndində (Qeyri-dövlət təşkilatlarına verilən maliyyə yardımı) nəzərdə tutulan vəsaitin aidiyyəti təşkilatlar arasında bölgüsünü həyata keçirsin və maliyyələşdirməni təmin etsin;

3.6. İcbari tibbi sığortanın tətbiqi ilə əlaqədar muxtar respublika əhalisinin sayına müvafiq hesablanmış sığorta haqqının Azərbaycan Respublikasının mərkəzləşdirilmiş xərclərində bu məqsədlə nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına maliyyələşdirilməsini təmin etsin;

3.7. Müdafiə olunan xərc maddələri istisna olmaqla, 2020-ci il ərzində büdcə təşkilatlarına maliyyə vəsaitləri ayrılarkən kommunal xidmətlərdən (elektrik və istilik enerjisindən, təbii qazdan, sudan və tullantı sularının axıdılmasından) istifadə haqlarının, ilk növbədə, (o cümlədən müəyyən edilmiş limitdən artıq istifadəyə görə yaranmış borcların digər xərclər hesabına) ödənilməsini təmin etsin;

3.8. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2020-ci il dövlət büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun 8-ci maddəsindən irəli gələn vəzifələrin yerinə yetirilməsini təmin etsin.

4. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi:

4.1. Muxtar respublikanın şəhər və rayonları üzrə müəyyən olunmuş vergi daxilolmalarının aylıq proqnozunun icrasının təmin edilməsi üçün tədbirlər görsün;

4.2. "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulan xidmətləri və hüquqi hərəkətləri həyata keçirən ayrı-ayrı dövlət orqanları üzrə dövlət büdcəsinə təmin edilmiş dövlət rüsumuna dair aylıq məlumatları hesabat ayından sonrakı ayın 20-dək Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin.

5. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, büdcədən maliyyələşən və maliyyə yardımı alan təşkilatlar və digər dövlət orqanları maliyyə intizamının gücləndirilməsi, israfçılığa, izafi xərclərə yol verilməməsi və büdcə vəsaitindən qənaətlə istifadə olunması istiqamətində təsirli tədbirlər görsünlər.

6. Bu Fərman 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında

Naxçıvan Muxtar Respublikasının

QANUNU

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 2-ci bəndini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır:**

Maddə 1. Büdcənin ümumi göstəriciləri

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsinin gəlirləri 93 650 000,0 manat, xərcləri 178 650 000,0 manat, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsinin balanslaşdırılması məqsədilə dövlət büdcəsinin öhdəliklərinin maliyyələşdirilməsi üçün ayrılan vəsait 85 000 000,0 manat məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Gəlirlər

Müəyyən edilsin ki, 2020-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun büdcəsinin gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

Gəlirlərin mənbələri		Məbləğ (manatla)
1.	Məcburi dövlət sosial sığorta haqları, cəmi	93 600 000,0
	o cümlədən:	
1.1.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlar üzrə	58 190 000,0
1.2.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlər üzrə	7 935 000,0
1.3.	qeyri-büdcə sektoru üzrə	27 475 000,0
	o cümlədən: sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxslər üzrə	3 240 000,0
2.	Sair gəlirlər, cəmi	50 000,0
	o cümlədən:	
2.1.	sanatoriya-kurort yollayışlarının qismən dəyəri üzrə daxilolmalar	50 000,0

Maddə 3. Xərclər

Müəyyən edilsin ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

Xərclərin istiqamətləri		Məbləğ (manatla)
1.	Əhaliyə ödənişlər üzrə xərclər	174 650 000,0
1.1.	əmək pensiyalarının ödənilməsi xərcləri	169 880 000,0
1.2.	məcburi dövlət sosial sığorta haqları hesabına müavinət xərcləri	4 770 000,0
1.2.1.	əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsinə görə	265 000,0
1.2.2.	hamiləliyə və doğuşa görə	1 425 000,0
1.2.3.	uşağın anadan olmasına görə	1 300 000,0
1.2.4.	3 yaşına çatanadək uşaqlara qulluqla əlaqədar	910 000,0
1.2.5.	dəfn üçün	870 000,0
2.	Pensiya və müavinətlərin əhaliyə çatdırılması, bank əməliyyatlarının aparılması və sair xidmət haqqı xərcləri	1 100 000,0
3.	Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatının və onun yerli orqanlarının saxlanılması xərcləri	2 900 000,0

Maddə 4. Qalıq vəsaitlərdən istifadə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun aparatının və yerli orqanlarının hesablarında ilin sonuna qalan vəsait növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Maddə 5. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

"Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun tətbiqi barədə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin

FƏRMANI

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-cu il 21 dekabr tarixli 28-V QN nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti "Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi:

2.1. həmin Qanunun 2-ci maddəsinin 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə daxilolmaların yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə aidiyyəti üzrə məlumat versin;

2.2. həmin Qanunun 2-ci maddəsinin 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə gəlirlərin aylıq və rüblük bölgüsünü Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu və Naxçıvan Muxtar Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Sosial Müdafiə Fondu Fondun 2020-ci il büdcəsinin xərclərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və aidiyyəti üzrə məlumat versin.

4. Şəhər və rayon icra hakimiyyətlərinə tapşırılsın ki, ərazilərindəki dövlət təşkilatlarının, o cümlədən büdcədən maliyyələşən təşkilatların məcburi dövlət sosial sığorta haqlarını vaxtında və tam ödəməsini təmin etmək üçün Naxçıvan Muxtar Respublikası Vergilər Nazirliyinin yerli qurumları ilə birlikdə tədbirlər həyata keçirsinlər.

5. Bu Fərman 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında

Naxçıvan Muxtar Respublikasının

QANUNU

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 25-ci maddəsinin I hissəsinin 2-ci bəndini rəhbər tutaraq Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi **qərara alır:**

Maddə 1. Büdcənin ümumi göstəriciləri

İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsinin gəlirləri 2 450 000,0 manat, xərcləri 2 450 000,0 manat məbləğində təsdiq edilsin.

Maddə 2. Gəlirlər

Müəyyən edilsin ki, 2020-ci ildə işsizlikdən sığorta fondunun büdcəsinin gəlirləri aşağıdakı daxilolmalar hesabına formalaşır:

Gəlirlərin mənbələri		Məbləğ (manatla)
1.	İşsizlikdən sığorta üzrə sığorta haqları, cəmi	2 449 000,0
	o cümlədən:	
1.1.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlar üzrə	850 000,0
1.2.	büdcədən maliyyələşən təşkilatlarda işləyənlər üzrə	850 000,0
1.3.	qeyri-büdcə sektoru üzrə	749 000,0
2.	Sair gəlirlər	1 000,0

Maddə 3. Xərclər

Müəyyən edilsin ki, işsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsinin xərcləri aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilir:

Xərclərin istiqamətləri		Məbləğ (manatla)
1.	İşsizliyə görə sığorta ödənişləri	60 000,0
2.	Peşə hazırlığı və əlavə təhsilin təşkili	450 000,0
3.	Əmək yarmarkalarının təşkili və peşə yönümünə dair məsləhət xidmətlərinin göstərilməsi	60 000,0
4.	Haqqı ödənilən ictimai işlərin təşkili	100 000,0
5.	Özünüməşğulluq tədbirlərinin təşkili	980 000,0
6.	Sığortaolunanların əməkhaqqının sığortaedənlərlə birlikdə müəyyən müddətə maliyyələşdirilməsi (3 ay, 6 ay, 9 ay, 1 il)	40 000,0
7.	Məşğulluq xidməti orqanının aparatının və onun yerli orqanlarının saxlanılması xərcləri	760 000,0

Maddə 4. Qalıq vəsaitlərdən istifadə

İlin sonuna işsizlikdən sığorta fondunun istifadə olunmamış vəsaitləri növbəti ilin xərclərinin maliyyələşdirilməsinə yönəldilir.

Maddə 5. Qanunun qüvvəyə minməsi

Bu Qanun 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

"İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanununun tətbiqi barədə

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin

FƏRMANI

Naxçıvan Muxtar Respublikası Konstitusiyasının 5-ci maddəsinin II hissəsinin 22-ci bəndini rəhbər tutaraq, "İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2019-cu il 21 dekabr tarixli 29-V QN nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram:**

1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti "İşsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsi haqqında" Naxçıvan Muxtar Respublikası Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

2. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Vergilər Nazirliyi işsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsinin gəlirlərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə aidiyyəti üzrə məlumat versin.

3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi işsizlikdən sığorta fondunun 2020-ci il büdcəsinin xərclərinin yerinə yetirilməsi üçün tədbirlər görsün və bu barədə aidiyyəti üzrə məlumat versin.

4. Bu Fərman 2020-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin Sədri **Vasif TALIBOV**

Naxçıvan şəhəri, 21 dekabr 2019-cu il

ŞƏRQ qapısı
Baş redaktor: MEHRİBAN SULTANOVA

Ünvan: AZ-7000, Naxçıvan şəhəri, "Təbriz" küçəsi 1.
Telefonlar: Məsul katib: 545-62-47
Şöbələr: 545-81-44, 545-51-18
Müxbirlər: 545-75-21, Faks: 544-52-52
E-mail: serqqapisi@nakhchivan.az

Qeydiyyat №: 575
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Nömrəyə məsul: Səbuhi Həsənov
Qəzet redaksiyanın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib və Əcəmi NPB-də ofset üsulu ilə çap olunmuşdur.
Tiraj: 1490. Sifariş № 871